

Η διεθνής διπλωματία απέκτησε νέο επίθετο: «Ενεργειακή διπλωματία»

Λιάνα Γούτα¹
l.v.gouta@helpe.gr
www.lianagouta.gr

Το τελευταίο διάστημα η διεθνής διπλωματία απέκτησε ένα νέο επίθετο, αυτό της “ενεργειακής” διπλωματίας. Κι αυτό δεν αποτελεί έναν τομέα-παρακλάδι στις διπλωματικές διαπραγματεύσεις, αλλά αντιθέτως μπαίνει στην καρδιά της διπλωματίας, την χαρακτηρίζει και την καθορίζει σε μεγάλο βαθμό στο σύνολό της. Η πρόσφατη σύρραξη στη Γεωργία κατέδειξε όλες τις πτυχές του προβλήματος, αλλά και έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου για το πόσο ευάλωτες είναι οι διεθνείς ισορροπίες και πόσο εύκολα μπορούν να τεθούν εκτός ελέγχου όταν, εκτός των άλλων ιστορικών διαφορών, έχουν να ρυθμίσουν και να επιλύσουν και θέματα ενεργειακής πολιτικής.

Το διακύβευμα είναι μεγάλο. Μιλάμε για την εξασφάλιση των ορυκτών καυσίμων που αποτελούν τη βάση της οικονομίας, της ανάπτυξης, του σύγχρονου τρόπου ζωής. Δηλαδή για το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, των οποίων τεράστια κοιτάσματα βρίσκονται στη Μέση Ανατολή, τη Ρωσία και την περιοχή της Κασπίας. Η Μέση Ανατολή κυριαρχεί παγκοσμίως στο πετρέλαιο και ακολουθεί η Ρωσία, ενώ η Ρωσία είναι η χώρα με τα μεγαλύτερα αποθέματα φυσικού αερίου διαθέτοντας το 32% των παγκόσμιων βεβαιωμένων αποθεμάτων. Ο ενεργειακός πλούτος βρίσκεται λοιπόν σε περιοχές ευάλωτες και ασταθείς πολιτικά, ενώ και η μεταφορά προς την Δύση συνεπάγεται τη διέλευση επίσης μέσα από «επικίνδυνες οδούς». Όποιος μπορεί να ελέγξει είτε τα κοιτάσματα είτε τους δρόμους διέλευσης, κρατά ένα μεγάλο οικονομικό και διπλωματικό ατού στα χέρια του. Η πρόσφατη διένεξη στη Γεωργία, εκτός των άλλων, έχει να κάνει και με τα τεράστια αποθέματα της Κασπίας που μεταφέρονται προς τη Δύση από αγωγούς οι οποίοι περνούν από την Γεωργία παρακάμπτοντας τη Ρωσία. Και αυτό πυροδοτεί εντάσεις, διαξιφισμούς και διεκδικήσεις από όλα τα μέρη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), με μια ενεργειακή εξάρτηση που την υποχρεώνει να βασίζεται κατά 60% σε καύσιμα που εισάγει, την τελευταία διετία βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού ως προς την εξασφάλιση των ενεργειακών της αναγκών. Έχοντας ζήσει καταστάσεις πανικού, όταν η Ουκρανία απειλούσε να κλείσει τις στρόφιγγες του αγωγού που έφερνε Φυσικό Αέριο από τη Ρωσία στην Ευρώπη, έχοντας δει τις τιμές των καυσίμων να ακολουθούν τρελή κούρσα ανάλογα με τις πολιτικές αναταράξεις και τα κερδοσκοπικά παιχνίδια, αναδεικνύει σε μείζον ζήτημα την “ενεργειακή ασφάλεια και διαφοροποίηση”. Ή με πιο απλά λόγια, το πώς θα εξασφαλίσει τα καύσιμα που χρειάζεται με ασφάλεια και σε καλή τιμή. Οι απλοί κανόνες της αγοράς, για κάθε εμπορικό αγαθό, άρα και για τα καύσιμα, λένε ότι τόσο καλύτερα επιτυγχάνονται οι στόχοι αυτοί, όσο περισσότερους προμηθευτές έχει κανείς και από όσο περισσότερο διαφορετικούς δρόμους μεταφέρονται τα καύσιμα αυτά. Αυτοί είναι και οι στόχοι που έχουν γίνει πρωταρχικοί για την ΕΕ. Βεβαίως σε αυτό το παιχνίδι, ρόλο ισχυρού παίκτη και διαμορφωτή διεκδικούν με έμφαση και οι ΗΠΑ και η Ρωσία. Οπότε το ruzzle γίνεται πολύπλοκο!

Αλλά και χώρες όπως η Τουρκία και η Ελλάδα παίζουν το δικό τους ρόλο. Καλούνται να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες και για το δικό τους ενεργειακό όφελος, αλλά και

---

¹ Η Λιάνα Γούτα είναι χημικός μηχανικός που εργάζεται επί σειρά ετών στην πετρελαϊκή βιομηχανία, ενώ έχει διατελέσει σύμβουλος σε θέματα Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στις πρόσφατες βουλευτικές εκλογές ήταν υποψήφια με τη ΝΔ στην Α΄ Θεσσαλονίκης.

προκειμένου να αναδειχθούν σε ισχυρό ενεργειακό παίκτη και συνομιλητή της διεθνούς διπλωματίας.

Η χώρα μας το τελευταίο διάστημα κινείται αποφασιστικά προς αυτή την κατεύθυνση. Μέχρι πρόσφατα προμηθευόμασταν μόνο μικρές ποσότητες αερίου από τη Ρωσία, με αγωγό μέσω Ανατολικής Ευρώπης και Βουλγαρίας.

Πριν από ένα χρόνο εγκαινιάσθηκε ο νέος αγωγός που θα φέρνει αέριο από τα βάθη της Ασίας, την Κασπία και τη Μέση Ανατολή, μέσω της Τουρκίας, και από την Ελλάδα θα διοχετεύεται στην υπόλοιπη Κεντρική Ευρώπη μέσω του υποθαλάσσιου ελληνοϊταλικού αγωγού που θα κατασκευαστεί.

Από την άλλη, με τη συμφωνία για τον αγωγό South Stream, μεγάλες ποσότητες αερίου θα μπορούμε πλέον να παίρνουμε και από τη Ρωσία, μέσω Μαύρης Θάλασσας και Βουλγαρίας, ποσότητες που κι αυτές θα μπορούν να διοχετευθούν στην Κεντρική Ευρώπη μέσω του ελληνοϊταλικού αγωγού. Το όφελος της συμφωνίας είναι διπλό αφού εξασφαλίζει πρόσβαση και στο Ρωσικό αέριο αλλά και μια οδό τροφοδοσίας η οποία δεν περνά από την Τουρκία.

Με το στόχο της ενδυνάμωσης του ρόλου της στην ενεργειακή σκακιέρα, η Ελλάδα διεκδικεί και μια διακλάδωση του σχεδιαζόμενου αγωγού Nabuco, που θα μεταφέρει αέριο από το Αζερμπαϊτζάν ή το Ιράν και το Τουρκμενιστάν, μέσω Τουρκίας και Βουλγαρίας στην Κεντρική Ευρώπη.

Οι κινήσεις για το αέριο συμπληρώνονται και από τις συμφωνίες για αλγέρικο αέριο που μεταφέρεται στην Ελλάδα με πλοία και αποθηκεύεται σε ειδικές εγκαταστάσεις αποθήκευσης.

Αντίστοιχες και οι στρατηγικές κινήσεις για την τροφοδοσία του πετρελαίου, με βασικότερη αυτήν του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη, αφού με αυτόν θα μπορούμε να προμηθευόμαστε ρωσικό πετρέλαιο μέσω Μαύρης Θάλασσας και Βουλγαρίας, παρακάμπτοντας τα στενά του Βοσπόρου και τον μέχρι τώρα κυρίαρχο ρόλο της Τουρκίας.

Με αυτά τα δεδομένα στο διπλωματικό σκηνικό, η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να αναδειχθεί σε ισχυρό παράγοντα, που όχι μόνο θα της εξασφαλίσει ενεργειακά και οικονομικά οφέλη, αλλά θα κάνει τη φωνή της πιο δυνατή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και θα συνδέσει την ασφάλειά της με την ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού της Κεντρικής Ευρώπης, παράμετρος βασική και κρίσιμη για τη χώρα μας. Φαίνεται λοιπόν, ότι οι συγκυρίες και οι στρατηγικές επιλογές βοηθούν στο να γίνει η χώρα μας 'σταυροδρόμι'. Και ξεκινώντας με το 'σταυροδρόμι' στα ενεργειακά, έχουμε κάνει μια πολύ καλή αρχή και για άλλους τομείς πιθανώς!

